Tapınakçılar Siyonistler ve Masonlar

Üçüncü Kitap Bölüm: 16

Önceki Bölüm : Çağdaş Tapınakçılar

Çağdaş Rozkruacılar

18. yüzyılın ikinci yarısında, Rozkrua Tarikatı unutulup gitmiş gibiydi.

Buna Rozkruacıların açısından bakılacak olursa, garip ya da olağan dışı hiçbir şey yoktu; zaten öyle olması gerektiğini söylüyorlardı. Çünkü bu tarikat, geleneksel olarak bir süre ortalıkta hiç görünmez olur; 106 (kimine göre 108) yılda bir yeniden canlanırdı.

Kimine göre; 1865 yılında İngiltere'de "Societas Rosicruciana in Anglia" *(Anglia'daki Rozkrua Derneği)* adlı bir dernek kuran Robert Wentworth Little, işte bu yeniden canlanmayı sağladı.

[**Anglia:** Sözlük anlamı bakımından "Angıl ülkesi". İngiltere'de bir bölge olarak Londra'nın kuzeydoğusu.]

Buna bakılınca, tarikatın bir önceki yeniden canlanışının 1749 yılında olması gerekiyor; dolayısıyla ortada bir tarih çelişkisi var gibi görünüyor ama Rozkruacılar, kendi kurumlarıyla bağlantılı bu tarihleri kendilerine göre bir başka mantık ile açıklıyor. (Bunlardan birini az sonra göreceğiz.)

İngiltere'de yeniden kurulduğu sırada bu örgütün 9 dereceli bir öğretisi vardı. O sıralarda üye sayısı 144 ile sınırlandırılmıştı.

Ancak Tarikatın ABD ve Kanada'da kollarının oluşturulmasına başlanınca, üye sayısındaki sınırlamanın kaldırılması zorunluluğu doğdu. Ardından, bu tarikat da Amerika'da büyük bir değişime uğratılıp, Amerikanlaştırıldı.

İki ayrı yönde gerçekleşen bu değişimden iki ayrı Rozkrua örgütü doğdu. Biri "Ancient and Mystical Order of Rosae Crucis" *(Rozkruanın Antik ve Gizemci Tarikatı)*, diğeri ise "The Hermetic Order of the Golden Dawn" *(Hermetik Altın Şafak Tarikatı)* adını aldı.

* * *

Altın Şafak Tarikatı tam anlamıyla Amerikanlaşmadan önce, Avrupa'da iki ayrı yönde gelişim gösterdi.

Bunlardan birini İngiltere'de William Wescott, diğerini Almanya'da Aleister Crawley yönetiyordu. 20. yüzyıl başlarının en büyük Okültisti olarak nitelenen Aleister Crawley, aynı zamanda birçoklarının kısaca OTO diye andığı "Ordo Templi Orientis" *(Doğu Tapınağı Tarikatı)* adlı bir örgütün de üyesiydi. (Adı nedeniyle bu tarikatın da Tapınakçıların bir diğer örgütü olduğu sanılabilir ama değildir.)

Doğu Tapınağı Tarikatı, Avusturyalı Rozkruacı Karl Kellner tarafından 1895 yılında kurulmuştu. O sıralarda Masonluktaki Memfis-Mizraim Riti'nin ileri gelenlerinden olan Theodor Reuss, bu tarikatın gelişiminde çok önemli bir rol oynadı.

Avrupa'da Naziler ortalığı darmadağın ederek ezoterik örgütlerin tümünü ortadan kaldırınca, diğer birçokları gibi bu tarikat da Amerika'ya taşındı. Günümüzde, 9 dereceli bir sistemle çalışmalarını sürdürüyor.

Aleister Crawley, Altın Şafak Tarikatı'nın büyük üstadı iken Okültizm'i aşırı boyutlara vardırdı. Bundan rahatsız olan tarikat üyeleri, büyük üstatları bile olsa onu tarikattan ihraç etti.

Aleister Crawley ise bunu pek umursamadı; sadece, tarikatının üyelerine kendine göre doğruları anlatamamış oluşundan ötürü biraz üzüldü. Üzüntüsünü giderince de, kendi başına "Astrum Argentum" *(Gümüş Yıldız)* adı altında bir başka tarikat kurdu.

Altın Şafak Tarikatı ise kendi yoluna devam etti.

Avrupa'da doğmuş olan birçok örgüt gibi o da Amerika'ya geçtiğinde, elbette Amerikanlaştı; tarz değiştirdi. Öylesine ki, kısa süre içinde ezoterik niteliğini bile yitirdi. 1937 yılından bu yana, özellikle Hermetizm ve Kabala üzerine gizemci çalışmalara hevesli herkes, on dereceli bu tarikatın ritüellerini topluca alabiliyor ve tüm derecelerini reçetesini izlemek suretiyle kendi başına çalışarak edinebiliyor.

*** * ***

Beri yanda, Rozkrua Tarikatı Amerikanlaştığında öncülüğünü üstlenen Harvey Spencer Lewis, 1909 yılında tarikatın merkezini California eyaletinin San Jose kentine taşıdı. Bundan sonra da, tarikatın 17. yüzyıldaki özgün geleneğine dönüldü. Örgütün her 108 yılda bir (bu kez 106 değil) kendisini yenilemesi öngörüldü.

Tarihlerde bir hesap karışıklığı olduğunu söylemiştik.

Nitekim 1909 yılı, Christian Rosenkreuz adlı varsayımsal kişi ile bağlantılı öykünün tarihleriyle uyuşmaz.

Çağdaş Rozkruacılar, o tarihin aslında pek önemli olmadığını, tarikatın M.Ö. 1350 yılında Mısır'da kurulduğunu, 108 yıllık yenilenme dönemlerinin o tarih esas alınarak hesaplanması gerektiğini ileri sürüyor. Dediklerine göre; Harvey Spencer Lewis, 1908 yılında Languedoc'taki Toulouse kentinde bu tarikata alınıp, Amerika'daki canlanmayı sağlamak üzere yetkilendirilmiş.

Çağdaş Rozkruacıların dediğine göre; Harvey Spencer Lewis, tarihteki gelmiş geçmiş en büyük Alşimisttir. Kimilerine göre ise olsa olsa bir sihirbaz, hatta göz boyayıcı; açıkça bir şarlatan. Böyle nitelendirilmiş olmasının nedeni, oldukça büyük bir topluluğun gözü önünde çinkoyu altına dönüştürme gösterisi yapmış olması. Bu da bir başka Amerikanvarî uygulama...

* * *

Çağdaş Rozkruacılar, hep bu tarikatın gelecekteki yenilenmesinden söz ederken, kapalı bir dille bir devrim beklentisi içinde olduklarını belirtiyor.

20. yüzyıl ortalarında bu tarikatın uygulama tarzında hayli değişiklik, âdeta bir çağdaşlaştırma yapılmış. Şöyle ki; tarikatın ilk üç derecesindeki öğreti, üyelere yazışma yoluyla iletiliyor yani toplantılara katılmak gerekmiyor. Bir tarikat üyesinin böylece aldığı derece öğretisi üzerinde çalışması, kendi yazılı üretimini yapıp bir tez sunması isteniyor.

Yapmış olduğu üretimde yani ödevinde başarılı olursa, bir üst dereceye yükselme hakkını elde ediyor.

Bu yöntem, tarikatın 3. derecesinin sonuna kadar böyle ama 4. dereceye geçen bir üye daha da ilerlemek isterse, tarikatın belirli yerlerde "kolej" diye anılan birimlerinden birinin toplantılarına katılmak zorunda.

Bu toplantılara, çoğu kez tarikat üyesi olmayan, kendi alanında uzman bir kişi konuk konuşmacı olarak davet ediliyor. Derecesinin daha da yükselmesini isteyen bir Rozkruacı, yazılı çalışmalarının yanı sıra, bu toplantılarda bilgi ve görüşlerini ortaya koyarak sözlü katkıda bulunması da gerekiyor.

* * *

Bu tarikatın örgütlenme tarzından da kısaca söz edelim.

Örgüte hem kadın hem erkek ama sadece Hıristiyanlar üye olabilir.

Her Rozkruacının bağlı olduğu bir kolej vardır. Kolej başkanı olmak için, tarikatın ilk üç dereceden sonra gelen 9 yüksek derecenin sonuncusunu alıp, "Chief Adept" *(Baş Uzman)* unvanını edinmiş bulunmak gereklidir. Kolej başkanlarının bir araya gelişiyle, tarikatın en yetkili organı olan "yüksek konsey" oluşur. Bu konseyin başkanı "imperator" unvanını taşır.

[Sözlük anlamı bakımından "imparator" ile özdeştir ama bu tarikatta bunun olağan İngilizce karşılığı olan "emperor" kullanılmamaktadır.]

* * *

Zaman içinde bu çağdaş Rozkrua tarikatından doğma daha birçok tarikat oluştu.

Bunlardan biri de 1987 yılında imperator olan Gary L. Stewart'ın, 1996 yılında kurduğu "Confraternity of Rosae Crucis" *(Rozkrua Üst Kardeşliği)* adlı örgüttür.

Bu örgüt, Rozkruacılığın aşırı ölçüde çağdaşlaştırılmakta oluşunu, böylece öz niteliğinden uzaklaşma hatta yozlaşma olarak görmektedir.

Oysa kimileri de tam tersine, tarikatın yeterince çağdaşlaşamadığı, hatta tarikat üyesi olabilmek için Hıristiyan olma koşulunun da kaldırılması gerektiği görüşündedir.

Son birkaç yıldır bu tarikatın pek sesi soluğu çıkmıyor. Demek oluyor ki, çağımızdaki Rozkrua Tarikatı 2017 yılında kendisini bir kez daha yenileyecek.

Kabalist Rozkruacılar

1889 yılında Paris'te Stanislas de Guaïta, "L'Ordre Kabbalistique de la Rose-Croix" *(Rozkruanın Kabalistik Tarikatı)* adlı yepyeni bir Rozkrua tarikatı daha kurdu.

12 kişiden oluşan bir yüksek konseyin yönetimde çalışan bu yeni örgütün özellikle Kabala'ya dayanan pek yoğun bir gizemci öğretisi vardı.

Bu yüzden, pek kısa bir süre sonra örgütün ileri gelenlerinden çoğu, hem öğretinin çok ağır oluşu hem aşırı ölçüde Katolik karşıtı bir tutumla Budizm'e dayandığını ileri sürerek ayrılmaya başladı.

Ayrılanlardan biri olan Joseph Aimé Pedalan dit Joséphin, kendi başına doğrudan Okültizm üzerinde çalışmak üzere bir başka örgüt kurmaya girişince, Stanislas de Guaïta onu resmen aforoz etti.

Bunu hangi yetkiyle yapmış olduğu bilinemez ama yapmıştı işte...

Ona karşı çıkanlara göre; Stanislas de Guaïta, Katolik Kilisesi'ni kötülüyor ama kendisini papa gibi görüyordu.

*** * ***

Bu iki örgüt arasında sıkı bir didişme başladı.

Joseph Aimé Pedalan dit Joséphin, Stanislas de Guaïta'yı kara büyü ile uğraşmakla suçladı. Şöyle bir tez ileri sürdü: «Okültizm ile din birbirini bütünler. Ölüm, sadece bedenin ruhu artık özgür bıraktığı bir biçim değiştirme olayıdır.»

Bu tutumuyla, Fransa'da özellikle entelektüellerin kendi tarikatına ilgi göstermesini sağladı.

Aynı sıralarda, Stanislas de Guaïta'nın tarikatı Fransa'da mali yönü de olan geniş çaplı bir seks skandalına bulaştı. Bu olay, kısa bir süre içinde örgütün sonunu getirdi.

Ortalık ötekine kalmış gibiydi ama o da çok dayanamadı.

19. yüzyılın sonlarına doğru Fransa'da hemen her ezoterik tarikata burnunu sokmuş olan ünlü Gérard Encausse, etkin üyelerinden olduğu bu tarikatı da kendi hesabına kullanarak Martinizm'i yeniden oluşturmaya girişti. Fransa'daki kabalistik nitelikli Rozkrua Tarikatının üyesi olan Okültistlerden çoğu, onun peşinden gitmeyi yeğledi.

Kim bilir, belki de başka bir seçenek bulamadıklarından...

Çağdaş Martinizm

Bu kitapta daha önce de sözünü etmiş olduğumuz Martinizm akımı, 20. yüzyılda birbirinden farklı yönlerde olmak üzere yeniden geliştirildi.

Aslında hepsi de genelde Kabala ve Hermetizm üzerine yoğunlaşıyordu ve öğretileri bakımından Rozkruacılar ile de örtüşmekteydi. Fakat biraz çevre edinen herkes, kendi borusunu farklı bir tonda öttürmek eğilimiyle bir başka tarikat kurdu.

Avrupa'da 18. yüzyılın ikinci yarısında görülmüş olan o gizemci tarikatlar enflasyonu, 20. yüzyıl başlarında âdeta hortladı. Gérard Encausse tarafından kurulan "L'Ordre Martiniste" *(Martinist Tarikatı)* bunlardan sadece biriydi.

Bu tarikat, "Papus" takma adıyla anılan kurucusunun 1916 yılında ölümüyle birlikte önceki gücünü yitirip, yürümez oldu. "Evrensel Gnostik Kilise" adlı bir dinsel kuruma dönüştürüldü. [Fransızcası "église gnostique universelle, İngilizcesi "Universal Gnostic Church"]

Bundan hoşlanmayan üyeler, yeni tarikatlar kurmaya yöneldi.

* * *

1968 yılında, tümüyle dinsel nitelikli kurumun başına Papus'un oğlu Philippe Encausse geçti.

Martinist tarikatı, dinsel kisveye bürününce, ezoterik niteliğini de yitirmiş oluyordu. Bundan ötürü, tarikatın birçok üyesi ile Philippe Encausse arasında sonuç vermez bir tartışma çıktı.

Kendi istediğini dilediğince yapamayan Philippe Encausse istifa etti; sonra geri döndü; sonra yine istifa etti. Sadece o değil... Kimileri Philippe Encausse yandaşı, kimileri karşıtı olup çıkmıştı. Birbirlerini yiyip duruyorlardı.

Bu çekişmenin sonucunda tarikat parçalandı.

Birçokları, kendi çevrelerinde özgün Martinist tarikatının yeni kollarını kurdu. Belçika'da Gustave-Lambert Brahy, Hollanda'da Maurice H. Warmon tarafından kurulmuş, günümüzde de varlığını ve çalışmalarını sürdüren çağdaş tarikatlar gibi...

* * *

1930'lu yıllarda Fransız Rozkruacılardan Augustin Chaboseau, Martinizm ile Rozkruacılığı birleştiren bir diğer ezoterik örgüt kurmuştu.

İkinci Dünya Savaşı sırasında Nazilerin ezoterik örgütler üzerinde kurmuş olduğu amansız baskı üzerine işleri zora girince Avrupa'dan kaçanlar, örgütün Amerikan kolunu oluşturdu.

Amerika'daki örgüt, "Traditional Martinist Order" *(Geleneksel Martinist Tarikatı)* adını aldı. Günümüzde de varlığı sürdürmekte olan bu tarikatın diğer Martinistlerden en önemli farkı, üyelerini sadece yüksek dereceli Rozkruacılar arasından seçmekte oluşudur.

* * *

Gérard Encausse ölünce Martinist Tarikatı'nın sarsıntıya uğramasının bir nedeni de, yönetimi ele geçiren Jean Bricaud tarafından tarikata yeni koşullar getirilmiş olmasıydı. Bunlardan en önemlisi, tarikatın yeni üyelerinin mutlaka en azından üstat derecesini almış masonlar arasından seçilmekte oluşuydu.

Birçok Martinist, böylelikle tarikatın Masonluk ile bağdaştırılmasına yol açıldığı gerekçesiyle buna karşı çıkıyordu. Bu görüştekilerden biri olan Victor Blanchard, 1930'lu yıllarda "L'Ordre Martiniste et Synarchique" *(Martinist ve Sinarşik Tarikat)* adını verdiği bir diğerini daha kurdu.

Birçok yerde adı kısaca OMS ya da OM&S biçiminde geçen bu tarikatın merkezi, Kıta Avrupası'nda İkinci Dünya Savaşı sırasında karşılaşılan ağır koşullar üzerine İngiltere'ye taşınmıştı. Oradan ABD, Avustralya ve Kanada gibi ülkelere uzanınca, dünya çapında hayli gelişme ve yaygınlık elde etti.

*** * ***

Victor Blanchard'ın karşıtlarından, Martinizm'i Masonluk ile bağdaştırma girişiminden yana olanlar da vardı. Bunlardan biri de Jules Boucher idi.

Jules Boucher, Masonluk ve Rozkruacılar ile ilgili çok araştırma yapmış, kitaplar yazmıştı. (Ünlü Fransız mason araştırıcılardan Paul Naudon ile birlikte yazdığı bir kitap, Türkçe'ye de çevrilerek "Masonluk Bu Meçhul" adı altında 1966 yılında yayımlanmıştır.)

1948 yılında Belçika'da kurduğu tarikata "L'Ordre Martiniste initiatique" *(İnisyatik Martinist Tarikatı)* adını vermişti. İyi tanınan bir mason olduğuna güvenerek ve tarikatını da Masonluk ile de bağdaştırmak istediği için, hayli ilgi göreceğini sanmıştı.

Beklediğini bulamadı.

Tarikat pek sınırlı düzeyde ilgi gördü ve kurucusunun 1955 yılında ölümü ile birlikte tarihe karıştı.

*** * ***

20. yüzyıl boyunca gerek Avrupa'da gerekse Amerika'da kurulmuş o kadar çok Martinist tarikatı var ki, insan bunların hangisinden söz edeceğini şaşırıyor. Bu kitabın konusuna ancak kıyısından köşesinden girdiği için, daha ötesine geçmek ve ayrıntılarına girmek doğru olmaz.

*** * ***

Çağdaş Tapınakçıların ardından gerek çağdaş Rozkruacılar gerekse çağdaş Martinistlerden böyle uzun boylu söz edişimizin bir gerekçesi var.

Görülüyor ki, ne "Tapınakçılar", ne "Rozkruacılar" ne de "Martinistler" denince belli bir merkezden yönetilmekte olan, uluslararası nitelikli tek bir örgütten öyle kolay kolay söz edilemiyor.

Birçok kişi, bu ad altındaki bir kurumu kendine göre biçimlendirmiş.

Daha başka adlar altındaki, bazısı ezoterik, bazısı yarı ezoterik denebilecek daha birçok örgütten söz edebilirdik. Sizi bıktırmamak amacıyla bu kadarıyla yetineceğiz.

Kimi masonlar, bu gibi örgütlerden bazılarını "yarı masonik" ya da sırf ezoterik yönteme uyarak çalışmakta oldukları için "Masonluğa benzer" diye bir terimle anıyor. Bu amaçla dilimizde, Fransızca'dan dönüştürme "paramasonik" terimini kullananlar da var.

Fakat görmüş olduğumuz üzere, Masonluk da yeryüzünde tek bir örgüt değil. Farklı Masonluklar var. Nitekim kimi masonlar, örgütlenme ve çalışma yöntemleri bakımından kendileriyle uyumlu olmayan mason örgütleri için de "paramasonik" sıfatını kullanıyor.

Böyle olunca, anlaşılan çağdaş Tapınakçıların örgütlerinden hangisinin de asıl olduğunu söylemek hemen hemen olanaksız... Bu bir kez ortaya konabilse, diğerleri için "Paratapınakçı" diye saçma sapan bir sıfat kullanılabilecek.

*** * ***

Bu kitapta yer yer komplo teorilerinden de söz ettik.

Böyle teorilerin olması, dünya yüzünde birtakım kişi ya da kurumların adı ya da niteliği her ne olursa olsun. "komplocular" olarak görülmesi demektir.

Görülüyor ki, bu gibi teorileri ya da varsayımları üretenler her ne demekte olursa olsun, Masonlar, Tapınakçılar, Rozkruacılar ve Martinistler komplo düzenleyenlerden değil... Bu bağlamda olsa olsa Prens Michael Stewart'ın doğal üyesi sayıldığı tarikat ile Avrupa Prensler Konseyi'ni istisna tutabiliriz.

«Peki o zaman kimlerden söz etmek gerek?... İlle de şu Siyon Örgütü'nün üyesi olan Siyonistlerden mi?» diye yakınabilirsiniz.

İlle de değil...

Bakalım komplocular arasında başka kimler görünüyor.

Sonraki Bölüm : Komplocular